

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18325

Θέμα 259^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 526-545**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΧΟ. *Καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμῆνη,
φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἴβομένη
νεφέλη δ' ὀφρύων ὑπερ αἵματόεν
ρέθος αἰσχύνει,
τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν.* 530
- ΚΡ. *Σὺ δ', ἦ κατ' οἴκουσ ὡς ἔχιδν' ὑφειμένη
λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον
τρέφων δὺ' ἄτα κάπαναστάσεις θρόνων,
φέρ', εἶπέ δή μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου
φήσεις μετασχεῖν, ἦ ἔσομῃ τὸ μὴ εἰδέναί;* 535
- ΙΣ. *Δέδρακα τοῦργον, εἵπερ ἦδ' ὀμορροθεῖ,
καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.*
- ΑΝ. *Ἄλλ' οὐκ ἔασει τοῦτό γ' ἡ δίκη σ', ἐπεὶ
οὐτ' ἠθέλησας οὐτ' ἐγὼ κοινωσάμην.*
- ΙΣ. *Ἄλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι
ξύμπλουν ἐμαντὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.* 540
- ΑΝ. *Ἵν τοῦργον Ἄιδης χοὶ κάτω ξυνίστορες·
λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.*
- ΙΣ. *Μῆτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ
θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι.* 545

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Δέδρακα τοῦργον ... τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι.****(Μονάδες 30)**

ΙΣΜΗΝΗ

Το έχω κάνει αυτό, αν βέβαια και τούτη συμφωνεί, κι έχω μερίδιο στην κατηγορία και τη δέχομαι (και συμμετέχω και δέχομαι την κατηγορία).

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Η δικαιοσύνη όμως δεν θα σου το επιτρέψει αλήθεια αυτό, γιατί ούτε κι εσύ θέλησες ούτε κι εγώ σε έκανα συνεργό.

ΙΣΜΗΝΗ

Μα μέσα στις συμφορές σου δεν ντρέπομαι να κάνω τον εαυτό μου συμμετοχο στο πάθος σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ο Άδης και οι θεοί του Κάτω Κόσμου ξέρουν καλά ποιοι έκαναν αυτή την πράξη· κι εγώ όποια αγαπάει με λόγια δεν τη θεωρώ δικό μου άνθρωπο.

ΙΣΜΗΝΗ

Αδελφή, μη μου στερήσεις την τιμή να πεθάνω μαζί σου και να εξαγνίσω τον νεκρό.

2. Ποια είναι η προσφορά του Αρίωνα στην εξέλιξη του διθυράμβου;

(Μονάδες 10)

Σταθμό στην εξέλιξη του διθυράμβου σημείωσε ο Αρίων από τη Μήθυμνα της Λέσβου, που είχε εγκατασταθεί στις αρχές του 6ου αι. π.Χ. στην αυλή του Περιάνδρου, τυράννου της Κορίνθου, πιθανότατα για να ενισχύσει τη διονυσιακή λατρεία. Ο Αρίων διαμόρφωσε καλλιτεχνικά τον διθύραμβο, συνθέτοντας τους στίχους και τη μουσική. Το περιεχόμενό του ήταν στην αρχή σχετικό με τους μύθους του Διονύσου, αργότερα όμως και με άλλα μυθικά πρόσωπα ή ήρωες. Τους διθυράμβους του Αρίωνα εκτελούσε χορός 50 ανδρών, τον οποίο ασκούσε ο ίδιος ο ποιητής. Ο χορός αυτός, τραγουδώντας τον διθύραμβο με τη συνοδεία κιθάρας, *ώρχεϊτο*, δηλαδή έκανε χορευτικές κινήσεις γύρω από τον βωμό του Διονύσου. Ο Αρίων θεωρείται και *εύρετής του τραγικού τρόπου*, που σήμαινε ένα είδος μουσικής, το οποίο τραγουδούσαν οι χορευτές μεταμφιεσμένοι σε τράγους, δηλαδή σατύρους.

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τη σημασία τους στη στήλη Β' (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>τέγγω</i>	α) καταστροφή, συμφορά
2. <i>έχιδνα</i>	β) συνταξιδιώτης
3. <i>όμορροθῶ</i>	γ) αλείφω
4. <i>ἄτη</i>	δ) οχιά
5. <i>ξύμπλους</i>	ε) πλήρης
	στ) συμφωνώ
	ζ) υγραίνω, βρέχω

(Μονάδες 5)

1. ζ)
  2. δ)
  3. στ)
  4. α)
  5. β)
- Περισσεύουν τα γ) και ε).

β) επίλογος, συνωμοσία, πάρεργο, αντίδικος, κοινότητα: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

επίλογος → είπέ, λόγοις
συνωμοσία → (έ)ξομῆ
πάρεργο → τοῦργον
αντίδικος → δίκη
κοινότητα → (έ)κοινωσάμην

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος